

UIT DE HISTORIE VAN BUSSUM EN OMGEVING

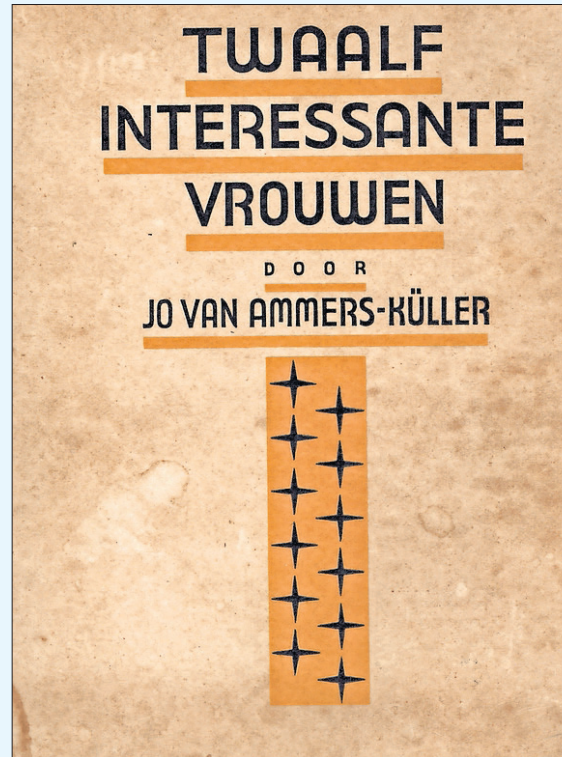
Jo van Ammers-Küller

De Bussumse schrijfster Jo van Ammers-Küller (1884-1966) was in de jaren 20 van de vorige eeuw een zeer populaire schrijfster van romans, toneelstukken en ook enige non-fictie boeken en daarnaast ook een pittige dame. Haar doorbraak komt er met 'De opstandigen' in 1925, een roman in meerdere delen over de Leidse fabrikantenfamilie Coornveldt. Ze toonde hierin een sterke interesse in vrouwen die een zelfstandig en vrij leven verworven hadden.

Haar boeken werden ook buiten Nederland uitgegeven en vooral in Duitsland zijn veel vertalingen uitgekomen. Ze was geliefd bij veel lezers, maar recensenten waren negatief: 'dameslectuur'. Een recensent schreef: 'Gevoel voor situatie moet wel een vermogen zijn van mevrouw van Ammers-Küller, die overigens niet schrijven kan en veel gelezen wordt.' Eén van haar non-fictie boeken, dat in 1933 verscheen, is Twaalf interessante vrouwen. Hier portretteert ze een concertzangeres, een voormalige socialistische minister, een communistische gezant, een geslaagde

zakenvrouw, een chanssonnière, een feministe, een toneelspeelster, een modeontwerpster, een oorlogsverpleegster, een kinderpsychologe, een predikante en een danseres. Van alle geïnterviewden is een foto opgenomen. Het zijn weliswaar langdradige en enigszins oppervlakkige portretten, maar het geeft een aardig inkijkje in het leven van een aantal geslaagde vrouwen in de mondaine westerse wereld en van haarzelf. Jo van Ammers-Küller was inmiddels gescheiden en internationaal georiënteerd, vooral op Duitssprekende landen. Zij maakte ook reizen naar Ned. Indië en Amerika.

Inmiddels was in Duitsland Hitler aan de macht gekomen en komt zij onder invloed van het nationaal-socialisme. In 1935 komt de Duitse vertaling van het vrouwenboek uit onder de titel 'Bedeutende Frauen der Gegenwart', maar met opvallende verschillen: de socialiste, communiste en zakenvrouw zijn verdwenen. De joodse gegevens van zangeres Julia Culp zijn geschrapt en zij voegt Winifred Wagner, leidster van de Bayreu-

Voorzijde van het genoemde boek

ther Festspiele en kritiekloze bewonderaar van Hitler, toe. Het portret van de ook Joodse feministe Rosa Manus blijft gehandhaafd.

Jo van Ammers-Küller woonde tijdens de jaren 40-45 en gerui-

me tijd daarna in het Spiegel in Bussum en bewonderde het nazisme. Uiteraard werd zij lid van de Cultuurkamer. Na de oorlog kreeg zij een schrijfverbod en moest haar koninklijke onderscheiding inleveren. Onder het pseudoniem Adriaan Hulshoff

Jo van Ammers-Küller

publiceert ze nog een roman en ook als ze weer onder eigen naam mag schrijven blijft het succes dit keer uit. Ze overlijdt op 81-jarige leeftijd verbitterd in 1966.

Klaas Oosterom